

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА АМБИЦИИТЕ – НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ

Започна 25тата по ред конференција за климатски промени на ООН која годинава се одржува во Мадрид, Шпанија. Конференцијата првично требаше да се одржува во Сантијаго Де Чиле, Чиле меѓутоа на само еден месец од настанот Чиле се најде на прагот на граѓанска војна поради екстремна

НАЈГОЛЕМАТА НЕПРАВДА НА КЛИМАТСКАТА КРИЗА Е ДЕКА НАМНОГУ СЕ ПОГОДЕНИ ОНИЕ КОИ СЕ НАЈМАЛКУ ВИНОВНИ – АНТОНИО ГУТИЕРЕЗ, ГЕНЕРАЛЕН СЕКРЕТАР НА ООН

социјална нееднаквост, корупција и нарушени човекови права во државата предизвикани од сегашните власти и локацијата на конференцијата мораше да се промени. Шпанија се понуди да биде ко-домаќин на настанот и конференцијата да се одржува во Мадрид.

Промената на локацијата на одржување на конференцијата може да влијае и на крајните заклучоци и резултати од конференцијата. Домаќините на конференцијата за клима се менуваат секоја година со цел да се стави фокус на различни теми и аспекти на заложбите за климатските промени. Локацијата во Латинска Америка оваа година требаше да обезбеди дискусија за важноста од вклучување на сите чинители, социјална правда и обезбедување на праведен механизам за јаглероден пазар. Наместо тоа, сега повторно имаме конференција за клима на европско тло.

Конференцијата сепак ќе обезбеди простор за дискусија за теми кои се од исклучително значење за земјите од Латинска Америка, меѓутоа и за остатокот од светот со тоа што во среда ќе се промовира специјалниот извештај на Меѓувладиниот панел за климатски промени кој се занимава со поврзаноста на климатските промени и искористувањето на земјиштето.

ПРАВЕДНАТА ТРАНЗИЦИЈА Е МОЖНОСТ НЕ ИЗГОВОР

Праведната транзиција треба да обезбеди намалување на емисиите преку обезбедување на транзиција кон обновливи извори на енергија и одржлив економски раст и развој на регионите каде има термоелектрани на јаглен и рудници за јаглен. Неможноста и немање финансии за обезбедување на праведната транзиција на овие региони неможе да биде изговор на државите да не ја започнат воопшто. Треба да се отвори процесот и да се започне да се работи сега на премин кон обновливи извори преку обезбедување учество на сите засегнати страни, процесот мора да потекне од локалната заедница и да ги вклучи синдикатите на работници од регионите.

Активностите кои се превземаат за ублажување на климатските промени се недоволни за да имаме безбедна клима и иднина. Многу повеќе и поамбициозни активности се потребни за да го спречиме зачестувањето и влошувањето на последиците од климатските промени.

Токму затоа оваа конференција треба да обезбеди зголемена амбиција во националните заложби за ублажување на климатските промени, преку националните придонеси кон климатските промени но и дополнителни активности кои ќе обезбедат намалување на емисиите на стакленички гасови како пазарот на CO₂.

Се очекува овој механизам да биде една од жешките точки за дискусија на конференцијата бидејќи членот 6 од Правилникот за имплементација на Парискиот договор кој го регулира пазарот на CO₂ е една од работите околу кои делегатите на ланската 24та конференција за клима во Катовице, Полска не можеа да се согласат.

Членот 6 треба да обезбеди доброволна меѓународна соработка во насока на создавање меѓународен систем за тргување со емисии кој би можел да помогне во создавањето на глобална цена на јаглеродот. Пазарите на јаглерод имаат потенцијал да

ги намалат емисиите но и да поттикнат климатска акција.

При дефинирање и натамошна имплементација на пазарите на јаглерод мора да се избегне двојното броење – земјите каде намалувањето на емисиите е релативно ефтино, прават повеќе отколку што бараат нивните цели. Потоа, тие ги продаваат дополнителните намалувања на емисиите, во форма на кредити, на земји што имаат потешко да ги постигнат своите цели. Ваквото двојно броење може да значи уништување на Парискиот договор.

Намалувањето на емисиите преку пазари на јаглерод треба да биде само дополнителна алатка заедно со националните придонеси кон климатските промени, а не да се смета како примарна или единствена.

Финансирањето на активностите под членот 6 треба да се избегнува или треба да се внимава колку од средствата ќе се одлеваат кон овој систем.

Успешната имплементација на пазарите на јаглерод на крајот ќе зависи од искуството кое земјата го има во пазари на јаглерод, погодностите кои ги има од меѓународни договори и основни познавања на Парискиот договор.